

ZADANIA Z WAS – 1

W zadaniach 1 – 5, $W = (W_t)_{t \in \mathbb{R}_+}$ oznacza proces Wienera w $\mathbb{R}$.

1. Dla ustalonych $0 < t_1 < t_2 < \dots < t_n$ znaleźć gęstość rozkładu n -wymiarowej zmiennej losowej $(W_{t_1}, W_{t_2}, \dots, W_{t_n})$.
2. Udowodnij, że z prawdopodobieństwem 1 trajektorie W
  - a) są nieograniczone,
  - b) nie są jednostajnie ciągłe.

Wsk. Rozpatrzyc przyrosty.
3. Ustalmy dowolne $0 \leq s < t$ i rozpatrzmy ciąg podziałów $s = t_0^n < t_1^n < \dots < t_{m_n}^n = t$, $n = 1, 2, \dots$ i niech $a_n = \max_{j < m_n} (t_{j+1}^n - t_j^n)$. Pokazać, że jeśli $\sum_n a_n < \infty$, to

$$\sum_{j=0}^{m_n-1} (W_{t_{j+1}^n} - W_{t_j^n})^2 \rightarrow t - s, \quad \text{gdy } n \rightarrow \infty,$$

z prawdopodobieństwem 1.

Wsk. Skorzystać z nierówności Czebyszewa i z lematu Borela–Cantelli.

4. Udowodnić, że trajektorie procesu Wienera mają z prawdopodobieństwem 1 wahanie nieskończone na każdym przedziale. (tzn $\sup \sum_{j=0}^m |W_{t_{j+1}} - W_{t_j}| = \infty$, gdzie supremum jest brane po wszystkich podziałach $s = t_0 < t_1 < \dots < t_m = t$, $m = 1, 2, \dots$).

Wsk. Pokazać, że jeśli f jest funkcją ciągłą o wahanii skończonym na przedziale $[s, t]$, to dla każdego ciągu podziałów jak w Zadaniu 3 o średnicy dążącej do 0 (tzn. $a_n \rightarrow 0$) i dowolnego $\delta > 0$ zachodzi

$$\sum_{j=0}^{m_n-1} |f(t_{j+1}^n) - f(t_j^n)|^{1+\delta} \rightarrow 0, \quad \text{gdy } n \rightarrow \infty,$$

5. Pokazać, że następujące procesy są procesami Wienera:
  - a) $(W_{t+h} - W_h)_{t \in \mathbb{R}_+}$, dla dowolnego $h \geq 0$;
  - b) $(-W_t)_{t \in \mathbb{R}_+}$ (odbicie);
  - c) $(cW_{t/c^2})_{t \in \mathbb{R}_+}$ dla dowolnego $c > 0$ (przeskalowanie czasu lub samopodobieństwo);
  - d) $(W_1 - W_{1-t})_{t \in [0,1]}$.
6. $(V_t)_{t \in [0,1]}$ jest procesem Wienera na $[0, 1]$. Pokazać, że $W_t = (1+t)V_{\frac{t}{1+t}} - tV_1$ jest procesem Wienera na $[0, \infty)$.